Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 16ης Ιουλίου 2015*

«Προδικαστική παραπομπή — Απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού — Οδηγία 2002/96/ΕΚ — Άρθρα 2, παράγραφος 1, και 3, στοιχείο α′, καθώς και παραρτήματα I A και I B — Οδηγία 2012/19/ΕΕ — Άρθρα 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, 2, παράγραφος 3, στοιχείο β′, και 3, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και β′, καθώς και παραρτήματα I και II — Έννοια "ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού" και έννοια "ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών εργαλείων" — Αυτοματισμοί για πόρτες γκαράζ»

Στην υπόθεση C-369/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landgericht Köln (Γερμανία) με απόφαση της 23ης Ιουλίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 31 Ιουλίου 2014, στο πλαίσιο της δίκης

Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH

κατά

Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas και C. G. Fernlund, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH, εκπροσωπούμενη από την J. Stock, Rechtsanwältin,

— η Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG, εκπροσωπούμενη από τον S. Pietzcker, Rechtsanwalt,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και A. Lippstreu,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Braga da Cruz, C. Hermes και D. Loma-Osorio Lerena,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία, αφενός, των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 3, στοιχείο α′, καθώς και των παραρτημάτων I A και I B της οδηγίας 2002/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (ΕΕ L 37, σ. 24) και, αφετέρου, του άρθρου 2, παράγραφοι 1, στοιχείο α′, και 3, στοιχείο β′, του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και β′, καθώς και των παραρτημάτων I και II της οδηγίας 2012/19/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (ΕΕ L 197, σ. 38).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH (στο εξής: Sommer) και Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG (στο εξής: Rademacher), σχετικά με την παράλειψη εγγραφής της Rademacher στο Stiftung elektro-altgeräte register (εθνικό μητρώο της Γερμανίας για τα απόβλητα ηλεκτρικού εξοπλισμού, στο εξής: Stiftung ear) ως παραγωγός ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (στο εξής: ΗΗΕ).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2002/96

3 Κατά το άρθρο 25 της οδηγίας 2012/19, η οδηγία 2002/96 καταργήθηκε από τις 15 Φεβρουαρίου 2014.

4 Στις αιτιολογικές σκέψεις 10, 15 και 16 της οδηγίας 2002/96 αναφέρονταν τα εξής:

«(10) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να συμπεριλάβει όλα τα είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται από τους καταναλωτές καθώς και τα είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που προορίζονται για επαγγελματική χρήση. [...]

[...]

(15) Η χωριστή συλλογή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να εξασφαλισθεί η ειδική επεξεργασία και ανακύκλωση των [αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (στο εξής: ΑΗΗΕ)] και είναι αναγκαία προκειμένου να επιτευχθεί το επιλεγέν επίπεδο προστασίας, εντός της Κοινότητας, τόσο της υγείας του ανθρώπου όσο και του περιβάλλοντος. [...]

(16) Προκειμένου να επιτευχθεί το επιλεγέν επίπεδο προστασίας και εναρμονισμένων περιβαλλοντικών στόχων της Κοινότητας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάθεσης των ΑΗΗΕ ως συμμείκτων αστικών αποβλήτων, καθώς και για την επίτευξη υψηλού επιπέδου χωριστής συλλογής των ΑΗΗΕ. [...]»

5 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής έφερε τον τίτλο «Στόχοι» και όριζε τα εξής:

«Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι, ως πρώτη προτεραιότητα, η πρόληψη της δημιουργίας [ΑΗΕΕ], και επιπλέον η επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και άλλες μορφές αξιοποίησης των αποβλήτων αυτών ώστε να μειωθεί η ποσότητα των αποβλήτων προς διάθεση. Παράλληλα επιδιώκεται η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων όλων των φορέων που συμμετέχουν στον κύκλο ζωής του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, παραδείγματος χάριν, παραγωγών, διανομέων και καταναλωτών, και ιδίως των φορέων που σχετίζονται άμεσα με την επεξεργασία [ΑΗΗΕ].»

6 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής έφερε τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής» και όριζε τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στον [ΗΗΕ] που υπάγεται στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι Α, εφόσον ο εν λόγω εξοπλισμός δεν αποτελεί τμήμα άλλου τύπου εξοπλισμού ο οποίος δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Στο παράρτημα Ι Β περιέχεται κατάλογος προϊόντων που εμπίπτουν στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι Α.»

7 Το άρθρο 3 της ίδιας οδηγίας έφερε τον τίτλο «Ορισμοί» και όριζε τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) [“ΗΗΕ”]: ο εξοπλισμός η ορθή λειτουργία του οποίου εξαρτάται από ηλεκτρικά ρεύματα ή ηλεκτρομαγνητικά πεδία και ο εξοπλισμός για την παραγωγή, τη μεταφορά και τη μέτρηση των ρευμάτων και πεδίων αυτών, ο οποίος υπάγεται στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι Α και ο οποίος έχει σχεδιασθεί για να λειτουργεί υπό ονομαστική τάση έως 1 000 V εναλλασσομένου ρεύματος και έως 1 500 V συνεχούς ρεύματος.

[...]»

8 Το παράρτημα Ι Α της οδηγίας 2002/96 απαριθμούσε τις κατηγορίες ΗΗΕ που υπάγονταν στην οδηγία. Το σημείο 6 του παραρτήματος περιλάμβανε τα «[η]λεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία (εξαιρουμένων των μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων)».

9 Το παράρτημα Ι Β της οδηγίας αυτής έφερε τον τίτλο «Κατάλογος προϊόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και υπάγονται στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι Α» και στο σημείο 6 όριζε τα εξής:

«Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία (εξαιρουμένων των μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων)

Τρυπάνια

Πριόνια

Ραπτομηχανές

Εξοπλισμός για την τόρνευση, τη λείανση, την επίστρωση, το τρόχισμα, το πριόνισμα, το κόψιμο, τον τεμαχισμό, τη διάτμηση, τη διάτρηση, τη διάνοιξη οπών, τη μορφοποίηση, την κύρτωση και άλλες παρόμοιες επεξεργασίες ξύλου, μετάλλου και άλλων υλικών

Εργαλεία για τη στερέωση με βίδες, καρφιά ή κοινωμάτια και την αφαίρεσή τους και για παρόμοιες χρήσεις

Εργαλεία για συγκολλήσεις εν γένει και παρόμοιες χρήσεις

Εξοπλισμός ψεκασμού, επάλειψης, διασποράς ή άλλης επεξεργασίας υγρών ή αέριων ουσιών με άλλα μέσα

Εργαλεία κοπής χόρτου ή άλλων εργασιών κηπουρικής».

Η οδηγία 2012/19

10 Οι αιτιολογικές σκέψεις 6, 9, 14 και 15 της οδηγίας 2012/19 έχουν ως εξής:

«(6) Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να συμβάλει στην αειφόρο παραγωγή και κατανάλωση, κατά πρώτη προτεραιότητα με την πρόληψη της παράγωγης ΑΗΗΕ και, επιπροσθέτως, με την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης των εν λόγω αποβλήτων, ώστε να μειωθεί η ποσότητα των αποβλήτων προς τελική διάθεση και να υποβοηθηθεί η αποδοτική χρήση των πόρων και η ανάκτηση πολύτιμων δευτερογενών πρώτων υλών. Παράλληλα, με την οδηγία επιδιώκεται η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων όλων των φορέων που εμπλέκονται στον κύκλο ζωής του ΗΗΕ, π.χ. παραγωγών, διανομέων και καταναλωτών, ιδίως εκείνων που μετέχουν άμεσα στη συλλογή και επεξεργασία ΑΗΗΕ. Ειδικότερα, η διαφορετική εφαρμογή της αρχής της ευθύνης του παραγωγού μεταξύ κρατών μελών ενδέχεται να οδηγήσει σε σοβαρές αποκλίσεις όσον αφορά τη χρηματοοικονομική επιβάρυνση των οικονομικών φορέων. Η άσκηση διαφορετικών εθνικών πολιτικών διαχείρισης ΑΗΗΕ υποβαθμίζει την αποτελεσματικότητα των πολιτικών ανακύκλωσης. Για τον λόγο αυτό, τα βασικά κριτήρια θα πρέπει να καθορίζονται σε επίπεδο Ένωσης και θα πρέπει να αναπτυχθούν ελάχιστα πρότυπα για την επεξεργασία των ΑΗΗΕ.

[...]

(9) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να συμπεριλάβει όλα τα είδη ΗΗΕ που χρησιμοποιούνται από τους καταναλωτές, καθώς και τα είδη ΗΗΕ που προορίζονται για επαγγελματική χρήση. […] Οι στόχοι της παρούσας οδηγίας μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την υπαγωγή στο πεδίο εφαρμογής της των μόνιμων εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας, όπως είναι οι εξέδρες εξόρυξης πετρελαίου, τα συστήματα μεταφοράς αποσκευών στους αερολιμένες και οι ανελκυστήρες. Ωστόσο, ο εξοπλισμός που περιλαμβάνεται σε τέτοιου είδους εγκαταστάσεις χωρίς να είναι ειδικά σχεδιασμένος για τέτοιου είδους εγκαταστάσεις, και μπορεί να επιτελεί τη λειτουργία του ακόμα κι όταν δεν αποτελεί μέρος αυτών πρέπει να περιληφθεί στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Τέτοιος εξοπλισμός είναι, για παράδειγμα, τα συστήματα φωτισμού και τα φωτοβολταϊκά πλαίσια.

[...]

(14) Η χωριστή συλλογή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να εξασφαλισθεί η ειδική επεξεργασία και ανακύκλωση των ΑΗΗΕ και είναι αναγκαία προκειμένου να επιτευχθεί το επιλεγμένο επίπεδο προστασίας, εντός της Ένωσης, τόσο της υγείας του ανθρώπου όσο και του περιβάλλοντος. Οι καταναλωτές υποχρεούνται να συμβάλλουν ενεργώς στην επιτυχία της ως άνω συλλογής και πρέπει να ενθαρρύνονται ώστε να επιστρέφουν τα ΑΗΗΕ. [...]

(15) Προκειμένου να επιτευχθεί το επιλεγμένο επίπεδο προστασίας και εναρμονισμένων περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάθεσης των ΑΗΗΕ ως αδιαχώριστων αστικών αποβλήτων, καθώς και για την επίτευξη υψηλού επιπέδου χωριστής συλλογής των ΑΗΗΕ. [...]»

11 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής φέρει τον τίτλο «Αντικείμενο» και ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία ορίζει μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας με την πρόληψη ή μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της παραγωγής και της διαχείρισης [ΑΗΗΕ], καθώς και με τον περιορισμό των συνολικών επιπτώσεων της χρήσης των πόρων και τη βελτίωση της αποδοτικότητάς της, σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 4 της [οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312, σ. 3)], συμβάλλοντας έτσι στην αειφόρο ανάπτυξη.»

12 Το άρθρο 2 της οδηγίας 2012/19 φέρει τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής» και ορίζει τα εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στον [ΗΗΕ] ως εξής:

α) από τις 13 Αυγούστου 2012 έως τις 14 Αυγούστου 2018 (μεταβατική περίοδος), υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 3, στον ΗΗΕ που υπάγεται στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι. Το παράρτημα ΙΙ περιέχει μη εξαντλητικό κατάλογο ειδών ΗΗΕ που υπάγονται στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι·

[...]

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε κανένα από τα ακόλουθα είδη ΗΗΕ:

[...]

β) εξοπλισμός ειδικά σχεδιασμένος και εγκατεστημένος ως τμήμα άλλου τύπου εξοπλισμού αποκλειόμενου από ή μη υπαγόμενου στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, ο οποίος μπορεί να επιτελέσει τη λειτουργία του μόνο εάν αποτελεί τμήμα του εν λόγω άλλου εξοπλισμού·

[...]».

13 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας φέρει τον τίτλο «Ορισμοί» και έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) [“ΗΗΕ”]: ο εξοπλισμός η ορθή λειτουργία του οποίου εξαρτάται από ηλεκτρικά ρεύματα ή ηλεκτρομαγνητικά πεδία και ο εξοπλισμός για την παραγωγή, τη μεταφορά και τη μέτρηση των ρευμάτων και πεδίων αυτών, ο οποίος έχει σχεδιασθεί για να λειτουργεί υπό ονομαστική τάση έως 1 000 V εναλλασσομένου ρεύματος ή έως 1 500 V συνεχούς ρεύματος·

β) “μεγάλης κλίμακας σταθερά βιομηχανικά εργαλεία”: μεγάλης κλίμακας συναρμολόγημα μηχανημάτων, εξοπλισμού και/ή εξαρτημάτων που λειτουργούν από κοινού για μια ειδική εφαρμογή, εγκαθίστανται και απεγκαθίστανται από ειδικούς σε συγκεκριμένη θέση, και χρησιμοποιούνται και συντηρούνται από επαγγελματίες σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις ή σε εγκαταστάσεις έρευνας και ανάπτυξης·

[...]».

14 Το παραρτήμα Ι της οδηγίας 2012/19 φέρει τον τίτλο «Κατηγορίες ΗΗΕ που καλύπτει η παρούσα οδηγία κατά τη μεταβατική περίοδο του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο α)» και το σημείο 6 αυτού είναι όμοιο με το σημείο 6 του παραρτήματος Ι Α της οδηγίας 2002/96.

15 Το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2012/19 φέρει τον τίτλο «Μη εξαντλητικός κατάλογος ΗΗΕ των κατηγοριών του παραρτήματος Ι» και το σημείο 6 αυτού έχει ως εξής:

«Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία (εξαιρουμένων των μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων)

Τρυπάνια

Πριόνια

Ραπτομηχανές

Εξοπλισμός για την τόρνευση, τη λείανση, την επίστρωση, το τρόχισμα, το πριόνισμα, το κόψιμο, τον τεμαχισμό, τη διάτμηση, τη διάτρηση, τη διάνοιξη οπών, τη μορφοποίηση, την κύρτωση και άλλες παρόμοιες επεξεργασίες ξύλου, μετάλλου και άλλων υλικών

Εργαλεία για τη στερέωση με βίδες, καρφιά ή κοινωμάτια και την αφαίρεσή τους και για παρόμοιες χρήσεις

Εργαλεία για συγκολλήσεις εν γένει και παρόμοιες χρήσεις

Εξοπλισμός ψεκασμού, επάλειψης, διασποράς ή άλλης επεξεργασίας υγρών ή αέριων ουσιών με άλλα μέσα

Εργαλεία κοπής χόρτου ή άλλων εργασιών κηπουρικής».

Το γερμανικό δίκαιο

16 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του νόμου κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, *BGBl.* 2010 I, σ. 254), όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο της 1ης Οκτωβρίου 2013 (*BGBl.* 2013 I, σ. 3714, στο εξής: UWG), φέρει τον τίτλο «Απαγόρευση αθέμιτων εμπορικών πράξεων» και ορίζει τα εξής:

«Απαγορεύονται οι αθέμιτες εμπορικές πράξεις, εφόσον είναι ικανές να επηρεάσουν κατά τρόπο αισθητό τα συμφέροντα των ανταγωνιζομένων, των καταναλωτών ή όσων άλλων δραστηριοποιούνται στην αγορά. […]»

17 Κατά το άρθρο 4 του UWG, το οποίο φέρει τον τίτλο «Παραδείγματα αθέμιτων εμπορικών πράξεων»:

«Ενεργεί αθέμιτα, ιδίως, όποιος:

[...]

11. παραβαίνει διάταξη νόμου που σκοπεί επίσης να ρυθμίσει τις συμπεριφορές στην αγορά προς το συμφέρον των παραγόντων της αγοράς.»

18 Ο νόμος για τη θέση σε κυκλοφορία, την απόσυρση και την ασφαλή για το περιβάλλον διάθεση ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού [Gesetz über das Inverkehrbringen, die Rücknahme und die umweltverträgliche Entsorgung von Elektro- und Elektronikgeräten (Elektro- und Elektronikgerätegesetz), *BGBl.* 2005 I, σ. 762, στο εξής: ElektroG], της 16ης Μαρτίου 2005, στο άρθρο 2, το οποίο επιγράφεται «Πεδίο εφαρμογής», ορίζει τα εξής:

«(1) Ο παρών νόμος εφαρμόζεται στον [ΗΗΕ] που υπάγεται στις ακόλουθες κατηγορίες, εφόσον ο εν λόγω εξοπλισμός δεν αποτελεί τμήμα άλλου τύπου εξοπλισμού ο οποίος δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου:

[...]

6. Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία εξαιρουμένων των σταθερών βιομηχανικών εργαλείων μεγάλης κλίμακας.

[...]»

19 Το άρθρο 3 του ElektroG φέρει τον τίτλο «Ορισμοί» και προβλέπει τα εξής:

«(1) [ΗΗΕ] κατά την έννοια του παρόντος νόμου είναι

1. ο εξοπλισμός η ορθή λειτουργία του οποίου εξαρτάται από ηλεκτρικά ρεύματα ή ηλεκτρομαγνητικά πεδία,

2. ο εξοπλισμός για την παραγωγή, τη μεταφορά και τη μέτρηση των ρευμάτων και πεδίων αυτών,

ο οποίος έχει σχεδιασθεί για να λειτουργεί υπό ονομαστική τάση έως 1 000 V εναλλασσομένου ρεύματος και έως 1 500 V συνεχούς ρεύματος.

[...]

(11) Παραγωγός κατά την έννοια του παρόντος νόμου είναι οιοδήποτε πρόσωπο το οποίο, ανεξάρτητα από το ποια τεχνική πωλήσεων χρησιμοποιεί, συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως επικοινωνίας κατά την έννοια του άρθρου 312b, παράγραφος 2, του Bürgerliches Gesetzbuch [(Αστικού Κώδικα)], κατ' επάγγελμα

1. κατασκευάζει και για πρώτη φορά στο κατά τόπο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου θέτει σε κυκλοφορία [ΗΗΕ] ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό με το σήμα του.

[...]»

20 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, του ανωτέρω νόμου φέρει τον τίτλο «Οργάνωση του Κοινού Φορέα, καταχώριση, χρηματοδοτική εγγύηση» και ορίζει τα εξής:

«Κάθε παραγωγός υποχρεούται να εγγραφεί στην αρμόδια αρχή (άρθρο 16) βάσει των κριτηρίων της δεύτερης και της τρίτης περιόδου, πριν θέσει σε κυκλοφορία ηλεκτρικό ή ηλεκτρονικό εξοπλισμό. [...]»

21 Το σημείο 6 του παραρτήματος I του ElektroG φέρει τον τίτλο «Κατάλογος των κατηγοριών και εξοπλισμών» και είναι όμοιο με το σημείο 6 του παραρτήματος II της οδηγίας 2012/19.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

22 Κατ' εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 2, του ElektroG, η Sommer, η οποία κατασκευάζει αυτοματισμούς για πόρτες γκαράζ και άλλα προϊόντα, είναι εγγεγραμμένη στο Stiftung ear ως παραγωγός ΗΗΕ.

23 Η Rademacher παράγει επίσης αυτοματισμούς για πόρτες γκαράζ. Οι αυτοματισμοί αυτοί χρειάζονται για να λειτουργήσουν ηλεκτρική τάση 220 V έως 240 V περίπου, προορίζονται για εγκατάσταση, μαζί με την αντίστοιχη πόρτα γκαράζ, στον εξοπλισμό του κτιρίου και μπορούν ανά πάσα στιγμή να αφαιρούνται, να εγκαθίστανται εκ νέου και/ή να προστίθενται στον εξοπλισμό αυτό (στο εξής: επίμαχοι αυτοματισμοί). Η Rademacher δεν είναι εγγεγραμμένη στο Stiftung ear ως παραγωγός ΗΗΕ.

24 Από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τον Ιούλιο του 2013 η Sommer ενήγαγε τη Rademacher ενώπιον του Landgericht Köln (περιφερειακού δικαστηρίου της Κολωνίας) για αθέμιτο ανταγωνισμό, λόγω του ότι η Rademacher δεν είχε εγγραφεί στο Stiftung ear ως παραγωγός ΗΗΕ. Με την αγωγή της η Sommer ζητεί, μεταξύ άλλων, να απαγορευτεί στη Rademacher να διαθέτει τους επίμαχους αυτοματισμούς στην αγορά έως ότου εγγραφεί στο Stiftung ear και να υποχρεωθεί να αποζημιώσει τη Sommer για τυχόν ζημία που της προκάλεσε λόγω της θέσεως των εν λόγω συστημάτων στην αγορά.

25 Η Sommer φρονεί ότι η Rademacher είναι «παραγωγός» υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 11, του ElektroG, και ότι, κατά συνέπεια, οφείλει να εγγραφεί στο Stiftung ear πριν διαθέσει τον ΗΗΕ στην αγορά. Ως προς το ζήτημα αυτό η Sommer υποστηρίζει ότι οι επίμαχοι αυτοματισμοί δεν αποτελούν «μεγάλης κλίμακας σταθερά βιομηχανικά εργαλεία» αλλά «ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία» υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 6, του νόμου αυτού, καθώς πρόκειται για εξοπλισμό ο οποίος προορίζεται να χρησιμοποιηθεί από τα νοικοκυριά, η ορθή λειτουργία των αυτοματισμών αυτών εξαρτάται από ηλεκτρικά ρεύματα ή ηλεκτρομαγνητικά πεδία, έχουν σχεδιαστεί για να λειτουργούν υπό ονομαστική τάση έως 1 000 V εναλλασσομένου ρεύματος και έως 1 500 V συνεχούς ρεύματος και μπορούν να μετακινηθούν. Κατά τη Sommer, οι εν λόγω αυτοματισμοί λειτουργούν αυτοτελώς και δεν αποτελούν τμήμα εξοπλισμού εκτός του πεδίου εφαρμογής του ElektroG.

26 Η Rademacher διαφωνεί με την άποψη αυτή. Φρονεί ότι οι επίμαχοι αυτοματισμοί δεν αποτελούν «εργαλεία» υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 6, του ανωτέρω νόμου. Υποστηρίζει ειδικότερα ότι στο σημείο 6 του παραρτήματος I του ElektroG, το οποίο περιλαμβάνει κατάλογο προϊόντων, παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με τη διάταξη αυτή. Ο κατάλογος αυτός δεν είναι μεν εξαντλητικός αλλά όλα τα προϊόντα που περιλαμβάνει έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό ότι χρησιμοποιούνται επί υλικών, ήτοι επί των υλικών και των υλών προς κατεργασία, και τα μεταβάλλουν. Στο μέτρο, όμως, που η λειτουργία των επίμαχων αυτοματισμών εξαντλείται στην παροχή ενέργειας στο σύστημα και τον χειρισμό του, η χρήση των προϊόντων αυτών δεν συνεπάγεται άμεση μεταβολή ή ενέργεια επί υλών ή υλικών και δεν μπορούν να θεωρηθούν «ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία» υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 6, του ElektroG. Η Rademacher φρονεί ότι, σε κάθε περίπτωση, οι επίμαχοι αυτοματισμοί δεν επιτελούν αυτόνομη λειτουργία και αποτελούν τμήμα ενός κύριου προϊόντος που δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του ElektroG.

27 Από τα στοιχεία που παρουσίασε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι σε περίπτωση που η Rademacher θεωρηθεί παραγωγός που υπέχει την υποχρέωση εγγραφής του άρθρου 6, παράγραφος 2, του ElektroG, τότε η διάθεση των επίμαχων αυτοματισμών από την εν λόγω εταιρία για όσο διάστημα δεν είναι εγγεγραμμένη στο Stiftung ear είναι αντίθετη στα άρθρα 3, παράγραφος 1, και 4, σημείο 11, του UWG, σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 6, παράγραφος 2, του ElektroG.

28 Καθώς αντικείμενο του ElektroG είναι η μεταφορά της οδηγίας 2002/96 στη γερμανική έννομη τάξη, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν οι επίμαχοι αυτοματισμοί εμπίπτουν στην έννοια των «ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών εργαλείων» κατά την ανωτέρω οδηγία και την οδηγία 2012/19. Συγκεκριμένα, κατά το αιτούν δικαστήριο, η πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης να αποτρέψει, στο μέτρο του δυνατού, να καταλήγουν μαζί με τα κοινά απορρίμματα τα χρήσιμα υλικά και οι τοξικές ουσίες που προέρχονται από ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά συστατικά, καθώς και ο ορισμός που έχει δοθεί από το Bundesverwaltungsgericht (ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο) στην έννοια του «εργαλείου», ως «μέσου με το οποίο ασκείται μηχανικά ενέργεια επί αντικειμένων», συνηγορούν υπέρ μιας θετικής απαντήσεως στο ανωτέρω ερώτημα. Αντιθέτως, το γεγονός ότι με τα προϊόντα που αναφέρονται στο σημείο 6 του παραρτήματος I Β της οδηγίας 2002/96 και στο σημείο 6 του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 2012/19 ασκείται μηχανικά ενέργεια επί αντικειμένων ή τμημάτων μεταποιώντας τα και, επομένως, μεταβάλλοντας αντικείμενα ή υλικά, ενώ οι επίμαχοι αυτοματισμοί δεν επεξεργάζονται ούτε μεταβάλλουν αντικείμενα ή υλικά αλλά χειρίζονται απλώς την πόρτα του γκαράζ, συνηγορεί υπέρ μιας αρνητικής απαντήσεως.

29 Κατά το αιτούν δικαστήριο, αν οι επίμαχοι αυτοματισμοί θεωρηθεί ότι εμπίπτουν στην έννοια των «ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών εργαλείων» πρέπει να κριθεί επίσης αν οι αυτοματισμοί αυτοί εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/96 και της οδηγίας 2012/19 διότι αποτελούν συστατικά «μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων» ή τμήμα «άλλου τύπου εξοπλισμού» το οποίο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω οδηγιών. Ως προς το ζήτημα αυτό το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι το γεγονός ότι οι εν λόγω αυτοματισμοί τοποθετούνται, μαζί με την γκαραζόπορτα, στο κτίριο και χρησιμεύουν για τον χειρισμό της πόρτας αυτής θα οδηγούσε στη σκέψη ότι οι αυτοματισμοί δεν επιτελούν αυτόνομη λειτουργία και αποτελούν συστατικό στοιχείο ενός σταθερού συνολικού συστήματος, ενώ το γεγονός ότι οι ίδιοι αυτοματισμοί μπορούν ανά πάσα στιγμή να αφαιρούνται, να εγκαθίστανται εκ νέου ή να προστίθενται στον εξοπλισμό του κτιρίου θα οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι επιτελούν αυτοτελή λειτουργία που τους διαχωρίζει από σταθερό ηλεκτρικό εξοπλισμό.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές το Landgericht Köln αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχουν τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 3, στοιχείο α′, καθώς και τα παραρτήματα I Α και I Β, της οδηγίας 2002/96, και/ή τα άρθρα 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, 3, παράγραφος 1, στοιχείο α′, καθώς και τα παραρτήματα I και II της οδηγίας 2012/19, την έννοια ότι αυτοματισμοί για πόρτες (γκαράζ) που λειτουργούν μέσω ηλεκτρικών τάσεων από περίπου 220 V έως 240 V, οι οποίοι προορίζονται για εγκατάσταση μαζί με την πόρτα (γκαράζ) στον εξοπλισμό του κτιρίου, εμπίπτουν στην έννοια του "ΗΗΕ", ιδίως δε στην έννοια των "ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών εργαλείων";

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, έχουν το παράρτημα I Α, σημείο 6, και το παράρτημα I Β, σημείο 6, της οδηγίας 2002/96 και/ή το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β′, το παράρτημα I, σημείο 6, το παράρτημα ΙΙ, σημείο 6, της οδηγίας 2012/19 την έννοια ότι αυτοματισμοί (για πόρτες γκαράζ), κατά το πρώτο ερώτημα, πρέπει να θεωρούνται ως τμήματα "σταθερών βιομηχανικών εργαλείων μεγάλης κλίμακας" κατά την έννοια αυτών των διατάξεων;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα και αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, πρέπει το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/96 και/ή το άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της οδηγίας 2012/19 να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αυτοματισμοί (για πόρτες γκαράζ), κατά το πρώτο ερώτημα, πρέπει να θεωρούνται ως τμήμα άλλου τύπου εξοπλισμού ο οποίος δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σχετικής οδηγίας;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού

31 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φρονεί ότι η οδηγία 2002/96, στην οποία γίνεται αναφορά, δεν είναι κρίσιμη για την εξέταση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, στο μέτρο που η οδηγία αυτή, κατά το άρθρο 25, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2012/19, καταργείται από 15 Φεβρουαρίου 2014.

32 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο εντός του κανονιστικού και πραγματικού πλαισίου το οποίο έχει προσδιορίσει με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Η άρνηση του Δικαστηρίου να απαντήσει σε προδικαστικό ερώτημα εθνικού δικαστηρίου είναι τότε μόνον δυνατή, όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο, δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμα όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (αποφάσεις Fish Legal και Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και Idrodinamica Spurgo Velox κ.λπ., C-161/13, EU:C:2014:307, σκέψη 29).

33 Εν προκειμένω, παρότι το αιτούν δικαστήριο δεν διευκρινίζει τους λόγους για τους οποίους ζητεί την ερμηνεία της οδηγίας 2002/96 «και/ή» της οδηγίας 2012/19, από τη δικογραφία που έχει υποβληθεί ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει, αφενός, ότι η αγωγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ασκήθηκε από τη Sommer τον Ιούλιο του 2013, ήτοι πριν σταματήσει να παράγει έννομα αποτελέσματα η οδηγία 2002/96, κάτι που συνέβη στις 15 Φεβρουαρίου 2014, και, αφετέρου, ότι με την αγωγή της η Sommer ζητεί, μεταξύ άλλων, η Rademacher να υποχρεωθεί να αποζημιώσει κάθε ζημία που υπέστη η ενάγουσα της κύριας δίκης λόγω της προβαλλόμενης αθέμιτης συμπεριφοράς της Rademacher, η οποία προφανώς ξεκίνησε υπό το κράτος της οδηγίας 2002/96 και εξακολούθησε υπό το κράτος της οδηγίας 2012/19.

34 Κατά συνέπεια, δεν είναι πρόδηλο ότι η ζητηθείσα ερμηνεία της οδηγίας 2002/96 και της οδηγίας 2012/19 δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.

35 Επομένως, τα ερωτήματα είναι παραδεκτά στο σύνολό τους.

Επί της ουσίας

36 Με τα ερωτήματά του, που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 3, στοιχείο α', καθώς και τα παραρτήματα I Α, σημείο 6, και I Β, σημείο 6, της οδηγίας 2002/96, αφενός, και το άρθρο 2, παράγραφοι 1, στοιχείο α', και 3, στοιχείο β', το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β', καθώς και τα παραρτήματα I, σημείο 6, και II, σημείο 6, της οδηγίας 2012/19, αφετέρου, έχουν την έννοια ότι αυτοματισμοί για πόρτες γκαράζ, όπως οι επίμαχοι στην υπόθεση της κύριας δίκης, που λειτουργούν μέσω ηλεκτρικών τάσεων από περίπου 220 V έως 240 V, οι οποίοι προορίζονται για εγκατάσταση μαζί με την αντίστοιχη θύρα γκαράζ στον εξοπλισμού του κτιρίου και μπορούν να αφαιρεθούν, να εγκατασταθούν εκ νέου και/ή να προστεθούν, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/96 και της οδηγίας 2012/19, αντίστοιχα, κατά τη μεταβατική περίοδο που ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2012/19 (στο εξής: μεταβατική περίοδος).

37 Από το άρθρο 2 της οδηγίας 2002/96 προκύπτει ότι στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής υπάγονται προϊόντα που πληρούν σωρευτικά τρεις προϋποθέσεις και συγκεκριμένα, πρώτον, αποτελούν ΗΗΕ, δεύτερον, υπάγονται στις κατηγορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα I Α της εν

λόγω οδηγίας και, τρίτον, δεν αποτελούν τμήμα άλλου τύπου εξοπλισμού ο οποίος δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής και δεν αποτελούν τέτοιου είδους εξοπλισμό. Οι προϋποθέσεις αυτές επαναλαμβάνονται, κατ' ουσίαν, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2012/19, σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, από το οποίο προκύπτει ότι η οδηγία 2012/19 εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, στον ΗΗΕ που υπάγεται στις κατηγορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής και δεν αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3.

38 Καταρχάς, όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση που αναφέρθηκε στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως, επισημαίνεται ότι το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/96 και το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2012/19 ορίζουν την έννοια του «ΗΗΕ» κατά τρόπο σχεδόν πανομοιότυπο, ως τον εξοπλισμό η ορθή λειτουργία του οποίου εξαρτάται από ηλεκτρικά ρεύματα ή ηλεκτρομαγνητικά πεδία και τον εξοπλισμό για την παραγωγή, τη μεταφορά και τη μέτρηση των ρευμάτων και πεδίων αυτών, ο οποίος έχει σχεδιαστεί για να λειτουργεί υπό ονομαστική τάση έως 1 000 V εναλλασσόμενου ρεύματος και έως 1 500 V συνεχούς ρεύματος. Το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/96 προσθέτει στον ορισμό αυτό την ανάγκη ο εξοπλισμός να υπάγεται στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι Α της οδηγίας αυτής.

39 Εν προκειμένω, από τα στοιχεία που παρασχέθηκαν από το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι η ορθή λειτουργία των επίμαχων αυτοματισμών εξαρτάται από ηλεκτρικά ρεύματα η τάση των οποίων είναι περίπου 220 V έως 240 V, δηλαδή μικρότερη από 1 000 V εναλλασσόμενου ρεύματος ή 1 500 V συνεχούς ρεύματος. Επομένως, οι αυτοματισμοί αυτοί θα μπορούσαν να αποτελούν ΗΗΕ υπό την έννοια της οδηγίας 2002/96 και είναι ΗΗΕ υπό την έννοια της οδηγίας 2012/19.

40 Επίσης, όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση που αναφέρθηκε στη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν οι επίμαχοι αυτοματισμοί εμπίπτουν στο σημείο 6 «Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία (εξαιρουμένων των μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων)» του παραρτήματος Ι Α της οδηγίας 2002/96 «και/ή» στο σημείο 6 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2012/19, το οποίο έχει την ίδια ακριβώς διατύπωση.

41 Παρατηρείται, αφενός, ότι στη δεύτερη περίοδο του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/96 διευκρινίζεται ότι στο παράρτημα Ι Β της οδηγίας «περιέχεται κατάλογος προϊόντων που εμπίπτουν στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι Α», ενώ στη δεύτερη περίοδο του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2012/19 προβλέπεται ότι το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας αυτής «περιέχει μη εξαντλητικό κατάλογο ειδών ΗΗΕ που υπάγονται στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι». Αφετέρου, διαπιστώνεται ότι οι αυτοματισμοί για πόρτες γκαράζ δεν περιλαμβάνονται ρητά στα προϊόντα που απαριθμούνται στο σημείο 6 «Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία (εξαιρουμένων των μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων)» του παραρτήματος Ι Β της οδηγίας 2002/96 ούτε στα προϊόντα που αναφέρονται στο σημείο 6 του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 2012/19, το οποίο φέρει τον ίδιο τίτλο.

42 Ως προς το ζήτημα αυτό επισημαίνεται ότι, παρότι το περιεχόμενο του σημείου αυτού αντιστοιχεί στο περιεχόμενο του σημείου 6 του παραρτήματος Ι Β της οδηγίας 2002/96, προκύπτει σαφώς από τη δεύτερη περίοδο του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2012/19, καθώς και από τον τίτλο του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας αυτής, ότι ο κατάλογος ΗΗΕ που περιλαμβάνεται στο εν λόγω παράρτημα δεν είναι εξαντλητικός, ενώ η οδηγία 2002/96 δεν ορίζει ρητά ότι ούτε ο κατάλογος που παρατίθεται στο δικό της παράρτημα Ι Β είναι εξαντλητικός.

43 Το γεγονός αυτό δεν μπορεί, όμως, να προσδώσει από μόνο του εξαντλητικό χαρακτήρα στον κατάλογο του παραρτήματος Ι Β της οδηγίας 2002/96. Συγκεκριμένα, από το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής και ιδίως από το γεγονός ότι η διάταξη αυτή δεν προβλέπει ότι το παράρτημα Ι Β της εν λόγω οδηγίας περιλαμβάνει «τον» κατάλογο «των» προϊόντων που υπάγονται στις κατηγορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι Α, αλλά «κατάλογο προϊόντων», προκύπτει ότι ο κατάλογος αυτός δεν είναι εξαντλητικός.

44 Προκύπτει από τα ανωτέρω ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/96 και το παράρτημα Ι Β της οδηγίας αυτής έχουν την έννοια ότι το εν λόγω παράρτημα περιλαμβάνει μη εξαντλητικό κατάλογο προϊόντων που υπάγονται στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι Α της ίδιας οδηγίας.

45 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν οι επίμαχοι αυτοματισμοί μπορούν να υπαχθούν στην κατηγορία «ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία (εξαιρουμένων των μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων)», υπό την έννοια των οδηγιών 2002/96 και 2012/19.

46 Ως προς το ζήτημα αυτό, ελλείψει ορισμού του όρου «εργαλεία» στις οδηγίες αυτές, για να καθοριστεί το εύρος του όρου πρέπει να ληφθεί υπόψη η γενική και κοινώς αποδεκτή έννοιά του (βλ, κατ' αναλογίαν, απόφαση Endendijk, C-187/07, EU:C:2008:197, σκέψη 15 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Ο όρος αυτός αναφέρεται συνήθως σε κάθε αντικείμενο που χρησιμοποιείται για μια συγκεκριμένη λειτουργία ή εργασία.

47 Επομένως, οι επίμαχοι αυτοματισμοί, εφόσον, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, μόλις τροφοδοτηθούν με ηλεκτρική ενέργεια, επιτρέπουν την ενεργοποίηση και τον χειρισμό των θυρών γκαράζ, αποτελούν ηλεκτρικά ή ηλεκτρονικά εργαλεία υπό την έννοια των εν λόγω οδηγιών.

48 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το επιχείρημα της Rademacher κατά το οποίο, λόγω του ότι η μόνη λειτουργία των επίμαχων αυτοματισμών είναι να θέτουν σε κίνηση αντικείμενα όπως οι πόρτες γκαράζ, δεν μπορούν να θεωρηθούν παρόμοιοι με τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στο σημείο 6 του παραρτήματος Ι Β της οδηγίας 2002/96 και στο σημείο 6 του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 2012/19, καθώς τα προϊόντα αυτά έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό ότι χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία αντικειμένων. Συγκεκριμένα, όπως υπογραμμίζει η Sommer στις γραπτές της παρατηρήσεις, το χαρακτηριστικό αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι κοινό για το σύνολο των προϊόντων που απαριθμούνται στα ανωτέρω σημεία 6, καθώς ορισμένα από τα προϊόντα αυτά, όπως τα εργαλεία για τη στερέωση με βίδα ή την αφαίρεση βίδας, δεν μεταβάλλουν τα αντικείμενα επί των οποίων ενεργούν, αλλά τα θέτουν απλώς σε κίνηση.

49 Όσον αφορά το ζήτημα αν οι επίμαχοι αυτοματισμοί αποτελούν «μεγάλης κλίμακας σταθερά βιομηχανικά εργαλεία» τα οποία εξαιρούνται από την κατηγορία «ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία», κατά τις οδηγίες 2002/96 και 2012/19, υπογραμμίζεται, αφενός, ότι η πρώτη οδηγία δεν ορίζει την έννοια των «μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων». Σύμφωνα, όμως, με τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 46 ανωτέρω, επισημαίνεται ότι η έννοια αυτή συνήθως περιλαμβάνει τα εργαλεία ή τις μηχανές μεγάλης κλίμακας που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας βιομηχανικής κατασκευής ή μεταποιήσεως προϊόντων, εγκαθίστανται σε σταθερό σημείο και κατά κανόνα δεν μπορούν να μετακινηθούν ή να αφαιρεθούν. Επομένως, σε κάθε περίπτωση, οι επίμαχοι αυτοματισμοί δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν «βιομηχανικά εργαλεία», στο μέτρο που δεν χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας βιομηχανικής κατασκευής ή μεταποιήσεως προϊόντων. Αφετέρου, οι επίμαχοι αυτοματισμοί δεν εμπίπτουν ούτε στον ορισμό των «μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων» του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2012/19, δεδομένου ότι κατά κύριο λόγο δεν «χρησιμοποιούνται [ούτε] συντηρούνται από επαγγελματίες σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις ή σε εγκαταστάσεις έρευνας και ανάπτυξης».

50 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι επίμαχοι αυτοματισμοί υπάγονται στην κατηγορία «Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία (εξαιρουμένων των μεγάλης κλίμακας σταθερών βιομηχανικών εργαλείων)», υπό την έννοια των οδηγιών 2002/96 και 2012/19.

51 Τέλος, όσον αφορά την τρίτη προϋπόθεση που αναφέρθηκε στη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν πρέπει να θεωρηθεί ότι οι επίμαχοι αυτοματισμοί αποτελούν τμήμα άλλου τύπου εξοπλισμού ο οποίος δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/96, υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής «και/ή» ότι οι αυτοματισμοί αυτοί αποτελούν εξοπλισμό ειδικά σχεδιασμένο και εγκατεστημένο ως τμήμα άλλου τύπου εξοπλισμού

αποκλειόμενου από ή μη υπαγόμενου στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2012/19, ο οποίος μπορεί να επιτελέσει τη λειτουργία του μόνο εάν αποτελεί τμήμα του εν λόγω άλλου εξοπλισμού, υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της δεύτερης αυτής οδηγίας.

52 Ως προς το ζήτημα αυτό επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 2002/96, σκοπός της οδηγίας αυτής είναι η πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων ΗΗΕ, η επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και άλλες μορφές αξιοποιήσεως των αποβλήτων αυτών, ώστε να μειωθεί η ποσότητα των αποβλήτων προς διάθεση, καθώς και η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων όλων των φορέων που συμμετέχουν στον κύκλο ζωής του ΗΗΕ. Κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 10, 15 και 16, η οδηγία αυτή θα πρέπει να συμπεριλάβει όλα τα είδη ΗΗΕ που χρησιμοποιούνται από τους καταναλωτές καθώς και αυτά που προορίζονται για επαγγελματική χρήση και να επιτύχει υψηλό επίπεδο χωριστής συλλογής των ΑΗΗΕ, ώστε να εξασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. Εξάλλου, από τις αιτιολογικές σκέψεις 6, 9, 14 και 15 της οδηγίας 2012/19 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή υπηρετεί, κατ' ουσίαν, τους ίδιους σκοπούς.

53 Λαμβανομένων υπόψη των σκοπών αυτών, οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή των οδηγιών αυτών, που θεσπίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/96 και στο άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της οδηγίας 2012/19, αντίστοιχα, πρέπει να ερμηνεύονται στενά.

54 Η Rademacher υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι οι επίμαχοι αυτοματισμοί δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω οδηγιών, επειδή δεν επιτελούν αυτόνομη λειτουργία αλλά αποτελούν συστατικά ενσωματωμένα με μόνιμο τρόπο στον οικιακό αυτοματισμό του κτιρίου.

55 Όσον αφορά, όμως, την εξαίρεση που θεσπίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/96, ΗΗΕ, υπό την έννοια της οδηγίας αυτής, ο οποίος, όπως οι επίμαχοι αυτοματισμοί, μπορεί ανά πάσα στιγμή να αφαιρεθεί, να εγκατασταθεί εκ νέου και/ή να προστεθεί στον εξοπλισμό του κτιρίου, δεν εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας απλώς και μόνο επειδή «προορίζεται να εγκατασταθεί [στον εξοπλισμό του κτιρίου]». Ειδικότερα, μια τέτοια ερμηνεία θα είχε ως αποτέλεσμα να εξαιρείται μεγάλος αριθμός ΗΗΕ που υπάγεται ρητά στις κατηγορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι Α της οδηγίας 2002/96 απλώς και μόνο επειδή έχουν στερεωθεί στο κτίριο ή επειδή συνδέονται στο ηλεκτρικό δίκτυο του κτιρίου, και θα ήταν αντίθετη προς τους σκοπούς της οδηγίας αυτής.

56 Όσον αφορά την εξαίρεση που θεσπίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της οδηγίας 2012/19, η εξαίρεση αυτή είναι ακόμη στενότερη από αυτή του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/96, καθώς αφορά μόνο εξοπλισμό «ειδικά σχεδιασμένο και εγκατεστημένο» ως τμήμα άλλου τύπου εξοπλισμού, και «ο οποίος μπορεί να επιτελέσει τη λειτουργία του μόνο εάν αποτελεί τμήμα του εν λόγω άλλου εξοπλισμού». Ως προς το ζήτημα αυτό, κατά την αιτιολογική σκέψη 9 της οδηγίας 2012/19, οι στόχοι της οδηγίας αυτής μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την υπαγωγή στο πεδίο εφαρμογής της των μόνιμων εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας, όπως είναι οι εξέδρες εξόρυξης πετρελαίου, τα συστήματα μεταφοράς αποσκευών στους αερολιμένες και οι ανελκυστήρες. Στην ίδια, όμως, αιτιολογική σκέψη παρατίθενται δύο παραδείγματα ΗΗΕ, και συγκεκριμένα τα συστήματα φωτισμού και τα φωτοβολταϊκά πλαίσια, τα οποία παρότι συνήθως αποτελούν μέρος μόνιμων σταθερών εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας, όπως είναι τα κτίρια, δεν θεωρείται ότι είναι «ειδικά» σχεδιασμένα για τέτοιου είδους εγκαταστάσεις και θεωρείται ότι μπορούν να επιτελούν τη λειτουργία τους ακόμη και όταν δεν αποτελούν μέρος των εγκαταστάσεων αυτών.

57 Λαμβανομένων υπόψη των παραδειγμάτων αυτών και στο μέτρο που οι επίμαχοι αυτοματισμοί μπορούν ανά πάσα στιγμή να αφαιρεθούν, να εγκατασταθούν εκ νέου και/ή να προστεθούν στον εξοπλισμό του κτιρίου και επομένως δεν προορίζονται να λειτουργούν αποκλειστικά με συγκεκριμένες πόρτες, οι αυτοματισμοί αυτοί δεν μπορούν, σε κάθε περίπτωση, να θεωρηθούν «ειδικά σχεδιασμένοι και εγκατεστημένοι» για να ενσωματωθούν στον εξοπλισμό αυτό, υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της οδηγίας 2012/19.

58 Επομένως, αυτοματισμοί για πόρτες γκαράζ, όπως οι επίμαχοι στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που θεσπίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/96 και στο άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της οδηγίας 2012/19.

59 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, στα ερωτήματα που έχουν τεθεί πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 3, στοιχείο α′, καθώς και τα παραρτήματα I A, σημείο 6, και I B, σημείο 6, της οδηγίας 2002/96, αφενός, και το άρθρο 2, παράγραφοι 1, στοιχείο α′, και 3, στοιχείο β′, το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και β′, καθώς και τα παραρτήματα I, σημείο 6, και II, σημείο 6, της οδηγίας 2012/19, αφετέρου, έχουν την έννοια ότι αυτοματισμοί για πόρτες γκαράζ, όπως οι επίμαχοι στην υπόθεση της κύριας δίκης, που λειτουργούν μέσω ηλεκτρικών τάσεων από περίπου 220 V έως 240 V, οι οποίοι προορίζονται για εγκατάσταση μαζί με την αντίστοιχη πόρτα γκαράζ στο εξοπλισμό του κτιρίου και μπορούν ανά πάσα στιγμή να αφαιρεθούν, να εγκατασταθούν εκ νέου και/ή να προστεθούν, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/96 και της οδηγίας 2012/19, αντίστοιχα, κατά τη μεταβατική περίοδο.

Επί των δικαστικών εξόδων

60 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 3, στοιχείο α′, καθώς και τα παραρτήματα I A, σημείο 6, και I B, σημείο 6, της οδηγίας 2002/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), αφενός, και το άρθρο 2, παράγραφοι 1, στοιχείο α′, και 3, στοιχείο β′, το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και β′, καθώς και τα παραρτήματα I, σημείο 6, και II, σημείο 6, της οδηγίας 2012/19/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), αφετέρου, έχουν την έννοια ότι αυτοματισμοί για πόρτες γκαράζ, όπως οι επίμαχοι στην υπόθεση της κύριας δίκης, που λειτουργούν μέσω ηλεκτρικών τάσεων από περίπου 220 V έως 240 V, οι οποίοι προορίζονται για εγκατάσταση μαζί με την αντίστοιχη πόρτα γκαράζ στον εξοπλισμό του κτιρίου και μπορούν ανά πάσα στιγμή να αφαιρεθούν, να εγκατασταθούν εκ νέου και/ή να προστεθούν στον εξοπλισμό αυτό, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/96/ΕΚ και της οδηγίας 2012/19/ΕΕ, αντίστοιχα, κατά τη μεταβατική περίοδο που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της δεύτερης αυτής οδηγίας.

(υπογραφές)